

NOVI TERMINI IZ GEOINFORMACIJSKE ZNANOSTI

Interaktivni web-servisi poput GoogleMaps, ali i mnogi drugi omogućuju korisnicima da na mreži stvaraju vlastite karte te dopunjuju ili uređuju geoinformacije koje su drugi kreirali. Novi oblici digitalnih prostornih podataka nastaju kao dio naše svakodnevne aktivnosti poput plaćanja elektroničkim platnim karticama, ili primjenom mobitela s GPS-om koji bilježi naše svakodnevno kretanje. Te tehnologije i postupci dramatično mijenjaju kontekst stvaranja i distribucije geoprostornih podataka ali i same podatke.

Posljednjih godina stručnjaci su se bavili pitanjem kako imenovati te nove pojave i aktivnosti koje one omogućuju. Pojavljuju se termini neogeografija (*neogeography*), sveprisutna kartografija (*ubiquitous cartography*), suradnička kartografija (*collaborative cartography*) i web-kartografiranje (*web mapping*) u kojima je naglasak na kartografskom prikazu. S druge strane predloženi su i termini s naglaskom na podacima: dobrovoljne geoinformacije (*volunteered geographic information – VGI*), korisnički generirani sadržaj (*user-generated content*), geoinformacije dobivene suradnjom (*collaboratively contributed geographic information*).

Ta rasprava o terminologiji važna je i zbog toga što usmjeruje pažnju na koncepte koji su bitni za razumijevanje tih novih fenomena i pomaže u identificiranju kritičnih pitanja za nova istraživanja.

U prosincu 2007. održan je u Santa Barbari, Kalifornija, dvodnevni skup na tu temu. Prisustvovali su stručnjaci iz industrije te akademskih i vladinih institucija. Za stručnjake iz industrije, koji razvijaju komercijalne platforme za web-kartografiranje na koje korisnici mogu postavljati vlastite podatke, istraživački prioritet mogle bi biti tehnike eliminacije nevažnih ili pogrešnih podataka. Za sudionike iz vlade koje npr. zanima kako opažanja građana mogu poslužiti za rano upozoravanje na izbijanje epidemija, ključni prioritet u istraživanju mogle bi biti tehnike pretraživanja podataka da se dođe do relevantnih pokazatelja tih pojava. Za istraživače iz geoinformacijske znanosti istraživački prioritet moglo bi biti pitanje kako modele podataka i strukture, koje se primjenjuju za pohranjivanje, analizu, prikaz i distribuciju geoinformacija u GIS okruženju, prilagoditi za ugradnju dobrovoljnih geoinformacija.

Izvori:

- S. Elwood: Volunteered geographic information: key questions, concepts and methods to guide emerging research and practice, *GeoJournal*, Vol. 72, 2008, 3–4.
- G. Gartner: Significance of collaborative cartography, *GIM International* 2011, 6.

Nedjeljko Frančula